

تعیین زمان برداشت مناسب میوه های فرازگرا

سیامک کلاتری

عضو هیات علمی گروه علوم باغبانی، پردیس کشاورزی و منابع طبیعی، دانشگاه تهران.

برداشت محصولات باغبانی در زمان مناسب از مهمترین عواملی است که بر کیفیت و ماندگاری پس از برداشت این محصولات موثر است. میوه ها و سبزی ها در زمان برداشت، باید به مرحله ای از رسیدن فیزیولوژیک رسیده باشند تا پس از طی مراحل بازاریابی، مصرف کننده با کیفیت خوب و قابل قبولی آن ها را دریافت کنند. بعلاوه برداشت محصولات باید در زمانی انجام بگیرد که از یک سو زمان کافی برای بازاریابی و رسیدن به دست مصرف کننده را داشته باشند و از سوی دیگر متحمل به فشارهای فیزیکی و عوامل مکانیکی در این مسیر باشند. تعیین زمان برداشت مناسب هر محصول در مناطق مختلف، عمدتاً بر اساس تجربه تولید کنندگان انجام می گیرد. با توجه به گستردگی روزافزون باغات و مزارع تجاری در سطح وسیع توسط تولید کنندگان تازه کار، افزایش فواصل مناطق تولید و مصرف و تنوع محصولات باغبانی، نیاز به بررسی علمی و تعیین زمان برداشت مناسب هر محصول در مناطق مختلف، براساس شاخص های دقیق، بیش از پیش ضروری است. با انجام آزمایشاتی زمان برداشت مناسب دو میوه فرازگرا، گوجه فرنگی و انبه، بررسی شدند. در ابتدا برداشت این محصولات براساس تغییر رنگ میوه بود که با افزودن شاخص های فیزیولوژیک و مورفولوژیک زمان برداشت مناسب تعیین شد. با توجه به امکان برداشت محصولات فرازگرا در گستره زمانی از رسیدن فیزیولوژیک تا رسیدن کامل، شرایط مناسب نگهداری برای حفظ حداکثر کیفیت متناسب با مرحله رسیدن باید فراهم شود. از سوی دیگر هر دو میوه حساس به سرمازدگی هستند که در زمان نگهداری و بازاریابی دمای مناسب باید فراهم شود. گرچه میوه های برداشت شده در ابتدای مرحله رسیدن فیزیولوژیک که در شرایط مناسب انباری نگهداری شدند، مراحل رسیدن را کامل کردند اما از نظر برخی خصوصیات مانند افزایش اسید اسکوربیک نسبت به میوه های برداشت شده در مرحله رسیده کامل از مقدار کمتری برخوردار بود. این امر نشاندهنده تفاوت در کیفیت میوه های رسیده بر روی پایه مادری و جدا از آن است که باید مورد قبول مصرف کنندگان قرار گیرد.